

ДОВІДКА

Про результати моніторингу підсумкових
діагностувальних робіт
з математики учнів 1-4-х класів
на кінець 2025-2026 навчального року

Метою математичної освітньої галузі (згідно з Державним стандартом початкової освіти, який набув чинності 2018 року) є формування математичної та інших ключових компетентностей; розвиток мислення, здатності розпізнавати й моделювати процеси та ситуації з повсякденного життя, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, а також здатності робити усвідомлений вибір.

Математична компетентність – здатність особи бачити математику в житті, створювати математичні моделі об'єктів, явищ, процесів навколишнього світу, застосовувати досвід математичної діяльності під час виконання навчально-пізнавальних і практично зорієнтованих завдань.

На виконання Положення про моніторинг якості освітнього процесу у закладі освіти, Програми проведення внутрішнього моніторингу навчальних досягнень учнів на 2023-2027 роки, плану роботи закладу освіти на 2025-2026 навчальний рік, календарно-тематичних планів вчителів початкової школи на II семестр у травні були проведені підсумкові діагностувальні роботи з математики у 1-4 класах. Основними завданнями моніторингового дослідження було:

1. Оцінити рівень сформованості основних математичних компетентностей, а саме вміння учнів виконувати арифметичні операції, працювати з геометричними фігурами, розв'язувати задачі різного рівня складності. Це дозволило визначити, наскільки учні володіють базовими математичними навичками та здатні застосовувати їх у навчальній діяльності.

2. Визначити теми, які потребують додаткової уваги (з якими учні мали труднощі). Це дало можливість для корекції навчального процесу та надання додаткової підтримки учням, для покращення їхніх результатів в майбутньому.

3. Порівняти рівень математичної підготовки учнів 3-4 класів з попередніми роками та між різними класами паралелей. Цей порівняльний аналіз дозволив оцінити прогрес учнів за певний період, визначити тенденції до покращення або зниження рівня знань у різних класах та відповідність результатів до навчальної програми.

4. Виявити тенденції до покращення або зниження рівня знань і вміння учнів, що дозволить відстежувати динаміку змін у рівні математичної підготовки учнів і вчасно коригувати методи навчання для досягнення кращих результатів.

Завдання для письмової перевірки результатів навчання учнів з математики готувалися та погоджувалися на засіданні методичного об'єднання вчителів початкових класів. Матеріали для проведення діагностувальних робіт були

підібрані відповідно до віку учнів та відповідали навчальним програмам. Зміст завдань для підсумкових діагностувальних робіт з математики розроблявся з урахуванням компетентнісного підходу. Дані завдання були спрямовані на перевірку володіння учнями:

- ✓ математичної грамотності;
- ✓ уміння здійснювати системну математичну діяльність;
- ✓ уміння застосовувати математику у конкретних життєвих ситуаціях.

Діагностувальні роботи, запропоновані учням були комбінованими, що склалися з завдань на обчислення, розв'язування задачі, рівняння, завдань з іменованими числами, геометричного матеріалу.

Оцінювання результатів підсумкових діагностувальних робіт з математики проводилося відповідно наказу Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 року №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Моніторингом було охоплено 243 учні 1-4-х класів (91%) згідно контингенту – 267 учнів.

Підсумкову діагностувальну роботу у 1-х класах писали – 54 учні/95% контингенту. За підсумками даної підсумкової діагностувальної роботи виявлено такі результати:

- виконали роботу без помилок – 19 учнів/35%;
- найкраще справилися учні із 1 та 2 завданням (Запиши числа у порядку зростання, підкресли круглі числа, порівняй $=$, $\leq$, $\geq$); із 4 завданням (Розв'яжи задачу);
- найбільше помилок допустили учні у 3 завданні (Розв'яжи вирази) – 25 учнів/46%.

Учні, які не справилися із роботою – немає.

Головною причиною низьких результатів виконаної роботи є особливості психологічного та розумового розвитку окремих дітей, неналежна увага педагогів індивідуальній роботі з учнями. Результати діагностувальної роботи свідчать про необхідність посилення практичної спрямованості викладання математики та пошук ефективних форм навчання.

Узагальнені результати подано в таблиці (додається).

Підсумкову діагностувальну роботу у 2-х класах писали – 41 учень/84% контингенту. За підсумками підсумкової діагностувальної роботи виявлено такі результати:

- написали без помилок – 10 учнів/24%;
- найкраще справилися учні із 4 завданням (Знайди значення виразу зі змінною) та із 3 завданням (Порівняння іменованих чисел: знайди значення виразів і порівняй);
- найбільше помилок допустили учні у 6 завданні (У виборі дії: геометрична задача) та у 5 завданні (Розв'яжи задачу: складена задача на знаходження суми двох добутків);

- не справилися із 3 завданням (Порівняння іменованих чисел: знайди значення виразів і порівняй) 9 учнів: Бутко О. (2-А), Даценко М. (2-А), Тіщенко М. (2-Б), Турчиняк С. (2-Б), Кравчук М. (2-Б), Кравчук А. (2-Б), Панін В. (2-Б), Багінський М. (2-Б), Іванченко А. (2-Б);
- не справилися із 5 завданням (Розв'яжи задачу: складена задача на знаходження суми двох добутків) 11 учнів: Дудченко А. (2-А), Шишлевська Є. (2-А), Ткач А. (2-А), Гаврищенко М. (2-Б), Федоренко Т. (2-Б), Супрун В. (2-Б), Титаренко Б. (2-Б), Чуяшова В. (2-Б), Кравчук А. (2-Б), Кравчук М. (2-Б), Тіщенко М. (2-Б);
- не приступили до виконання 5 завдання: Троцюк А. (2-А), Цалко Д. (2-Б), Панін В. (2-Б);
- не приступили до виконання 6 завдання: Панін В. (2-Б), Гребеник Д. (2-Б);
- не приступила до виконання 3, 4, 5 та 6 завдань – Бойправ В. (2-Б).

Кращі результати показали учні 2-А класу (вчитель Куцак В.С.)

У ході моніторингового дослідження виявлено, що не завжди педагоги 2х класів використовують можливості диференційованих індивідуальних завдань, особливо для учнів, які мають значні успіхи. Надано рекомендації щодо надання більшої уваги повторенню та закріпленню нового матеріалу, індивідуальній роботі з учнями, які потребують допомоги.

Узагальнені результати подано в таблиці (додається).

Підсумкову діагностувальну роботу у 3-х класах писали – 75 учнів/88% контингенту. За підсумками підсумкової діагностувальної роботи виявлено такі результати:

- написали без помилок – 22 учнів/29%;
- найкраще справилися учні із 2 завданням (Порівняй іменовані числа) та із 3 завданням (Знайди значення виразу зі змінною);
- найбільше помилок допустили учні у 4 завданні (Розв'яжи рівняння), у 5 завданні (Розв'яжи задачу) та у 1 завданні (Знайди значення виразів);
- на початковому рівні сформовані результати навчання за напрямом «Володіє навичками додавання і віднімання, множення і ділення» у 7 учнів/9% контингенту: Бабіч П. (3-Б), Кузик М. (3-Б), Мейта Д. (3-Б), Ганжа О. (3-Г), Гребеник А. (3-Г), Іващенко О. (3-Г), Холявчук О. (3-Г).
- на початковому рівні сформовані результати навчання за напрямом «Читає та записує математичні вирази, зокрема зі змінною, знаходить їх значення; розв'язує рівняння, добирає розв'язок нерівності зі змінною» у 9 учнів/12% контингенту: Голуб К. (3-А), Демченко К. (3-А), Куява І. (3-А), Навроцький Д. (3-А), Бабіч П. (3-Б), Кузик М. (3-Б), Ганжа О. (3-Г), Гребеник А. (3-Г), Семеновський А. (3-Г).
- на початковому рівні сформовані результати навчання за напрямом «Аналізує текст задачі, створює за потреби модель, обґрунтовує спосіб розв'язання, розв'язує задачу, прогнозує та перевіряє розв'язок» у 7 учнів/9%:

Корицька А. (3-А), Чипиль М. (3-А), Чудовська С. (3-А), Бабіч П. (3-Б), Петренко В. (3-Б), Ганжа О. (3-Г), Гребеник А. (3-Г).

- на початковому рівні сформовані результати навчання за напрямом «Розпізнає, будує геометричні фігури, конструює об'єкти з геометричних фігур» у 8 учнів/11%: Чипиль М. (3-А), Бабіч П. (3-Б), Кузик М. (3-Б), Петренко В. (3-Б), Ганжа О. (3-Г), Гребеник А. (3-Г), Семеновський А. (3-Г), Ятченко В. (3-Г), Жадовець Д. (3-Г).
- на початковому рівні сформовані результати навчання за напрямом «Використовує для вимірювання величини доцільні одиниці вимірювання, оперує величинами, користується вимірювальними приладами» у 6 учнів/8%: Мазур Є. (3-А), Чипиль М. (3-А), Ганжа О. (3-Г), Гребеник А. (3-Г), Ятченко В. (3-Г) .

У ході дослідження виявлено, що в учнів 3-В класу немає жодної математичної компетентності, яка сформована на початковому рівні та відповідно найкращі результати показали учні 3-В класу (вчитель Снігир В.М.).

Спостерігаючи за поступом учнів 3-х класів слід відмітити позитивну динаміку розвитку здобувачів освіти. В учнів формується математична компетентність в основному на високому та достатньому рівнях.

Узагальнені результати подано в таблиці (додається).

Підсумкову діагностувальну роботу у 4-х класах писали – 73 учнів/96% контингенту. За підсумками діагностувальної роботи виявлено такі результати:

- написали без помилок – 16 учнів/22%;
- найкраще справилися учні із 2 та 3 завданнями (Обчисли частину від числа та Обчисли число, якщо його $\frac{8}{12}$ становить 96 ...);
- найбільше помилок допустили учні у 1 завданні (Обчисли вирази); у 6 завданні (Геометрична задача); у 4 завданні (Розв'яжи задачу на знаходження дробу від числа);
- на початковому рівні сформовані результати навчання за напрямом «Володіє навичками додавання і віднімання, множення і ділення» у 2 учнів/3% контингенту: Чижук Б. (4-А), Олімпієв Д. (4-В);
- на початковому рівні сформовані результати навчання за напрямом «Читає та записує математичні вирази, зокрема зі змінною, знаходить їх значення; розв'язує рівняння, добирає розв'язок нерівності зі змінною» у 3 учнів/4% контингенту: Заньків Є. (4-А), Серіков Д. (4-Б), Арабаджи А. (4-В);
- на початковому рівні сформовані результати навчання за напрямом «Аналізує текст задачі, створює за потреби модель, обґрунтовує спосіб розв'язання, розв'язує задачу, прогнозує та перевіряє розв'язок» у 13 учнів/18%: Балабойко І. (4-А), Олійник О. (4-А), Муляр І. (4-А), Заньків Є. (4-А), Іванова М. (4-А), Серіков Д. (4-Б), Басв К. (4-Б), Корчовий Д. (4-Б); Сапов А. (4-В), Валко М. (4-В), Третьяк М. (4-В), Кокота Д. (4-В), Дудчик Г. (4-В);

- на початковому рівні сформовані результати навчання за напрямом «Розпізнає, будує геометричні фігури, конструює об'єкти з геометричних фігур» у 4 учнів/5%: Лазоренко В. (4-Б), Кокота Д. (4-В), Сапов А. (4-В), Семенець В. (4-В);
- на початковому рівні сформовані результати навчання за напрямом «Використовує для вимірювання величини доцільні одиниці вимірювання, оперує величинами, користується вимірювальними приладами» у 4 учнів/5%: Серіков Д. (4-Б), Кокота Д. (4-В), Сапов А. (4-В), Семенець В. (4-В).

Найкращі результати показали учні 4-А та 4-Б класів (вчителі: Левчук Т.І., Фещук Л.І.).

У ході дослідження встановлено, що учні 4х класів показали, в основному, високий та достатній рівні результатів навчання. Узагальнені результати подано в таблиці (додається).

У ході моніторингового дослідження вивчалось питання сформованості математичної компетентності в учнів з ООП. Узагальнено, що складові математичної компетентності: обчислювальна (вміння порівнювати числа, виконувати арифметичні дії з ними; знаходити значення числових виразів; порівнювати значення однойменних величин і виконувати дії з ними тощо), інформаційно-графічна (читати й записувати числа; подавати величини в різних одиницях вимірювання; знаходити, аналізувати, порівнювати інформацію, подану в таблицях, схемах, на діаграмах; читати й записувати вирази зі змінними, знаходити їх значення; користуватися годинником і календарем як засобами вимірювання часу тощо), логічна (здатність учня виконувати логічні операції у процесі розв'язування сюжетних задач, рівнянь, ребусів, головоломок; розрізняти істинні й хибні твердження; розв'язувати задачі з логічним навантаженням; описувати ситуації у навколишньому світі за допомогою взаємопов'язаних величин; працювати з множинами тощо), геометрична (уміння і навички учнів володіти просторовою уявою, відношеннями (визначати місцезнаходження об'єкта на площині і в просторі, розкладати і переміщувати предмети на площині); вимірювати (визначати довжини об'єктів навколишньої дійсності, визначати площу геометричної фігури) та конструювати (зображувати геометричні фігури на аркуші в клітинку, будувати прямокутники, геометричні фігури з інших фігур, розбивати фігуру на частини) в учнів 1-2 класів (Токарева Софія (1-В), Іванченко Аліна (2-Б), Супрун Владислав (2-Б)) на інклюзивному навчанні – формуються (вчителі: Очеретня О.В., Белкіна Т.Я.).

Складові математичної компетентності в учнів 3-х класів на інклюзивному навчанні сформовані:

- Коваленко Марк – на достатній рівень (3-В клас);
- Недзельський Ростислав – на високий рівень (3-В клас);
- Семеновський Артем – на середній рівень (3-Г клас).

Аналіз діагностувальних робіт серед учнів 1-4-х класів показав, що всі учні мають сформовані навички обчислення, проте не всі учні уважні при виконанні математичних дій. Учні володіють усними навичками обчислення виразів; засвоїли порядок виконання дій різних ступенів. Більшість учнів справляється з розв'язуванням складних задач на дії різних ступенів. Учні вміють, у більшості, охайно і каліграфічно оформлювати роботи відповідно до вимог писемного режиму. Проте, результати підсумкових діагностувальних робіт свідчать про недостатній рівень в окремих учнів сформованості умінь розв'язувати геометричні завдання; вміння працювати в режимі самостійності та контролю. Вчителям слід приділяти більше увагу аналізу текстових задач та виконанню дій над величинами та враховувати індивідуальні можливості учнів, рівень їх готовності до навчальної діяльності.

Рекомендації вчителям початкової школи:

1. Активізувати практичну спрямованість уроків математики. Вчити застосовувати отримані знання в житті.
2. Використовувати аналітико-синтетичний та синтетично-аналітичний способи при розв'язанні задач.
3. Посилити диференційований підхід до учнів у виконанні окремих класних та домашніх робіт.
4. Дотримуватись орфографічних вимог до письмових робіт з математики.
5. Активізувати адресність каліграфічних хвилинок та диференційований підхід до перевірки зошитів.
6. Вводити в урок завдання на вибір.
7. Популяризувати досвід роботи та досягнення вчителів початкової школи з математики на сайті закладу освіти та у друкованих матеріалах.
8. Здійснювати формування мотиваційного компонента математичної компетентності переважно шляхом заохочення пізнавальної самостійності та активності учнів, створення проблемної ситуації, для розв'язання якої потрібно засвоїти новий матеріал.
9. Реалізувати змістовий компонент математичної компетентності на основі диференційованого та індивідуального підходів.
10. Здійснювати діловий компонент математичної компетентності шляхом встановлення ділових партнерських стосунків між учителем і учнем, організацією різних форм контролю навчально-пізнавальної діяльності.

Заступник директора

Оксана САПОЖНИК